

Összeállítás
Németh János
keramikus
*Munkácsy-díjas,
Érdemes Művész*
75. születésnapja
alkalmából

Monológok és kommentárok az életről és a pályáról

„Sokan beszélnek arról, hogy megfogta őket a göcseji föld, azért maradnak itt, pedig messziről települtek ide. Látod, én ezzel a göcseji agyaggal dolgozom. Nem csak, hogy nem ereszt, de ez a kenyerem. Az agyag, amely nem csak Zala vagy Magyarország, de a világ különböző tájain is ugyanaz. A göcseji agyag. Kell ennél szebb életajándék?” – néz picit oldalt, s picit fölfelé is az a Németh János, aki csak ennyit íratott a telefonkönyvben a neve mellé: keramikus. A pontosság kedvéért tegyük teljessé a megnevezést. Először is: művész. Sorrendben pedig SZOT-, Munkácsy-, majd Gábor István-díjas, Érdemes Művész.

Beszélgetésünk a művész sajátos múzeumában zajlott, amely egyúttal alkotó műhelye is. Immár kiállítások százáról jól ismert alkotások, régebbi, soha el sem készült munkák kezdeményei, újabbak próbálkozásai láthatók itt. Mert Németh János, 70 éves múltán sem tud ölbe tett kézzel ülni, gyönyörködni életművében, ebben a különleges környezetben – köznapi nevén: égető kemencés műteremben –, amelyet körbe vesz a Németh János rendezte földszinti galéria: páterdombi háza körül, bármikor megtekinthetők egyes munkái. Például az Európa elrablása is. Aki ennél többre vágyik, járja végig Zalaegerszeget. Az egykori Megyeháza egyik vakablakába került a Szala Vármegyei koronaőr, 1791. Kedvenc alakja lehet, mert 2002-ben megjelent Gyökerek című önéletírásának címlapjára is ez került, a nagypapa Becsaliban készült kalapos fényképével együtt. Mellette fehér ingben a talán 3 éves Jancsika. Kép a könyv borítóján: az életív maga. A mai Mártírok útján működött-lakott agyagos ős, a kályhásmeister Németh Gábor. Jancsi, aki már akkor nyakig agyagos volt, elmerülve próbálkozásaiba, s a művészkez írtá könyv, életművének olvasható-látható foglalata. Kiderült már akkor, s azóta a Pannon Tükör több számában is bebizonyította, hogy a magyar - ahogyan ő maga is beszél: a göcseji kiejtésű - szónak is mestere. Szómíves is az agyagműves. De igazolja ezt a 2002-ben megjelent Gyökerek című, remek stílusban megírt önéletrajzi könyve is.

„Anyai ágon nagykanizsai vagyok, a bajuszpödrös Kudich Antal nagyapám élt ott. Mozdonyvezető volt a Déli Vasútnál a Nagykanizsa - Bécsújhely közötti vonalon. A család egy része ma is kanizsai, például az unokatestvéreim. Aztán úgy hozta a sors, hogy véletlenül a katonaságot is Nagykanizsán töltöttem el, az egyetemi zászlóalj bakájaként a régi Ferencz József laktanyában, a Sugár út végén. Garas Dezsővel, Bodrogi Gyulával közösen vertük a huppot akkor, 1955-ben, mert a színészeket, képzőművész hallgatókat közös zászlóaljba szervezték. A napi gyakorlat az volt,

hogy a laktanyából kigyalogoltunk a kiskanizsai lőtérre. Szegény nagyapám még élt, ott állt a kapuban, s integetett. Kanizsai ismeretségem még a szobrász Vörös János bácsi.”

– *Lám, a véletlen mit hoz. Az egykori ispotály, majd az egészségház déli oldalán a hajdani bejárat két oldalán ott látható ma is Vörös János domborműve, alattuk pedig a te munkád, a Rókus alakja a vándorbotjával.*

„Így igaz, bár erre még nem is gondoltam. Az ő alkotása a mai Göcseji Múzeum déli oldalán a csendőrök által elhurcolt mártírok emlékműve is. Egyébként volt közös munkánk, például nálam égette ki a soproni bányász múzeumba került terrakotta domborművét. Akkoriban nagyon fölnéztem az öregre. A megyében nem volt más szobrász. Apám mesélt a János bácsiról, akit én afféle istennek képzeltem el, s így vártam a találkozást vele. Ma már én lettem az öregebb. Látod, így vagyok félig kanizsai, apai ágon félig egerszegi, viszont egészen zalai. De kötődöm én Dél-Zalához is. Lispeszentadorjánban volt a nagybátyám jegyző, s minden nyaramat ott, később pedig Borsfán töltöttem. Óriási dolog volt, hogy a kerettyei olajbányász kultúrház előtti strand vizében úszkálhattam. Ma pedig az köt Nagykanizsához, hogy korai korszakomban kaptam egy szép megbízást, amelynek eredménye ma is látható a művelődési palota előtt.”

– *Igen, a Négy évszak nevű térfal.*

„Úgy van. Kellemesen ért a megbízás, mert akkor már Harkányfürdőtől Kenyerin át Zalaegerszegig voltak láthatóak a munkáim, épületeken belül és kívül, s most jelen lehetek gyerekkorom és ifjúságom Nagykanizsáján is. Ezt is a Szerdahelyi Karcival közösen készítettük el. Volt aztán egy másik megrendelése is onnan. A sörgyárnak egy hatalmas sörös korsót munkáltam. Amikor a Vasemberházban rendezték meg a kiállításomat, a sörgyár vendégül is látott, kicsit remegve gondoltam, nehogy tréfából ki kelljen innom azt a teli korsót. Valamelyik mostani írásodban azt említetted, hogy van valami bumfordiság a munkáimban. Ezt én úgy gondolom, hogy mivel hengerekből, egyéb mértani alakzatokból állnak a szobraim, faliképeim, lehet így is látni őket. Inkább azt mondom, hogy ez a forma

kedélye, esetleges kedvessége. Az én munkáimban nem a gótika születik újjá, inkább valami vaskos román stílusnak lehetne venni. Ez a maga egyszerűségével, formai harmóniájával, kedvességével, a kiégető tüzet őrző belső melegével hat. Mint a lakodalmas fazék is a maga egyszerűségében hasznos.”

– *Azt is mondhatnánk, hogy a Borsos Miklós faragta-alakította göcseji parasztkéz alkotásai a munkáid.*

„Biztosan ez is érződik rajtuk. Ám addig el is kellett jutnom. A mai Mártírok útján, az akkori gróf Apponyi Albert utca 23. számú házában láttam meg a napvilágot 1934. március 16-án. Ennek a helyére épült az egykori cserépkályha gyár. Akkori házunk földszintes, oromfalas, takaros kis épület volt. A kapubejárat fölött óriási, ahogyan akkoriban mondták, füstött fatábla adta tudtára az arra elhaladóknak, hogy Németh Gábor és Fia Agyagáru és Cserépkályha készítő lakik a falai között. Az is oda volt még írva, hogy „Kitüntette az Országos Ezredévi Kiállításon”. Nos, ez a nagyapám Noszlopról származott ide. Az édesapja megsebesült az 1848-49-es harcokban. Fájdalomdíjként italmérést kapott Pápán. Ez lett az Obsitoshoz címzett kocsmá. A mesterséget is a szülővárosában, Pápán tanulta ki a nagyapám. Egy Hemmer nevű kályhás volt a mestere, aki aztán vándorútra küldte Ausztriába. Stájerországban dolgozott egy darabig, aztán 1884-ben Zalaegerszegen telepedett le. Itt hozta létre a műhelyét, amely neki és nekem is szentély volt. Ma már tudom, hogy bár mesterember volt, de a szakmájának művésze is. Pontosan teljesítő, magához és az inasaihoz is szigorú ember, akitől magam is ezt tanultam el. Ugyanis állandóan a műhelyben tébláboltam. Sikerült ellesnem a szakma fogásait, megismerkedtem az égetőkemencében lezajló folyamatokkal. Nagyapám szívesen magyarázott, s egyszer-egyszer magam is megpróbálkoztam a korongozással. Aligha kell csodálkozni, hogy ezt a szakmát választottam, némi módosítással.”

Nos, ebben a némi módosításban játszott főszerepet a már említett Borsos Miklós, Kossuth-díjas szobrászművész. Ugyanis a zalaegerszegi gimnáziumi évek után természetes módon vágyakozott a képző vagy iparművészeti főiskolába. Már csak azért is, mert a Kaposi Antal rajztanártól kapott házi feladatot teljesítve, megmintázta agyagból Munkácsy Köpülő asszonyát. Ám az akkori ostoba rendszer szerint, kisiparos ember gyerekeként nem volt esélye a főiskolára. Ezért belépett édesapja egykori cégéhez, a cserépkályhagyárba. Így lett műhelyi szakmunkás az édesapja és Gábor bátyja mellett. Munkásifiként már egyenes út vezetett Budapestre.

„Úgy van. Simon József asztalos nagybátyámmal készítettem egy három rekeszes faládát, amelybe Lenin-fejet, pihenő parasztot és lovas János vitézt tettem, elküldtem, s vártam a választ. Amikor aztán megjött a „behívó” a főiskolai fölvetelire, kétségbeesve törtem a fejemet, hogyan fogok én oda eljutni. Amikor pedig megkaptuk a feladatot, s láttam, hogy a művészeti gimnáziumokból érkezett gyerekek milyen remekül oldják meg azt, erőt vett rajtam a csakazértis. Michelangelo Dávid-fejének részletét mintáztam meg: jó erőteljesre sikeredett. Akkor már tudtam, hogy a főiskolai tanszékek élén olyan nagyságok állnak, mint Ferenczy Noémi, Gábor István, Kaesz Gyula, Borsos Miklós. Persze, hogy félttem a szigorú ítélettől, de jó érzéssel gondoltam rá, ha megfelelek, ez már maga is színvonal. Olyan dobantó, amelyről csak magasabbra lehet jutni.”

Jutott is. A főiskola az Iparművészeti Múzeum palotájában működött. Ennél lelkesítőbb környezetet keresve sem talált volna az ifjú hallgató, aki bizony rengeteget kínlódott, amíg nem csak kiegyenlítette rajzbéli tudását a nála képzetebbekével, de a fazekas-kályhás ősöktől örökölt tehetségével túl is szárnyalta őket. Nem túlzás, csupán tény, hogy kevesekből lett Németh János hírességű művész.

„Igen, talán sikerült kialakítanom a magam stílusát, amelyet folyamatosan csiszoltam. Így vált telítettebbé az évek folyamán. Ebbe már sok mindent bele tudok sűríteni. Ma egy karakteres arcba, vagy kézbe több kifejező erőt tudok adni, mint korábban, amikor mértani elemekből raktam össze a figurát. Ezek egy az egyben egymásba kerültek. Ma már eljutottam oda, hogy érzékeltetni tudom kézen vagy arcon belül a mozzanatokat, az egyéni kifejezést, például a tekintetben. Vagyis az életet, igen, élettel telítődnek az alakjaim. Kevés eszközzel, de élővé tudtam alakítani például A kaszást, Szent Ferencet. Korábban odaraktam öt csövet a kar alá, és ebből lett a kéz. Ma már lüktet is, nem csak úgy ott van. Ehhez kellett az érlelő évek, az a tíz, húsz, vagyis ez a majdnem 50 év. Aztán elhagytam a sok színt, amelyet korábban kedveltem. Maradt a terrakotta, a vörös, a barna, néha a zöld. Számomra az volt a meghatározó, ami az életben körülvet. Nézd meg első igazi „készítményemet”, a vörös kakast, vagy a vizsgamunkámat, a Hány Jánost a nyeregben és a mai munkáimat. Nézd meg a nagybátyámat, a Lajos bácsit, az Ilonka nénémet, gyerekkorom szomszédos fuvarosát, mindegyik karakterfigura. Jellem. Vagy Szűcs úr, a cirkuszos, Rusznyi Józsi bácsi, a bábos, a kocsija elé fogott fehér lovával. Nem csak emlékeztetnek az akkori évekre, de ma is tovább élnek itt, velem.”

De más is kezdett tovább élni vele. Egy remekbeszabott kislány, a szombathelyi Valera Mária, aki ma is élete párja, s természetesen új munkáinak első megpillantója.

„Talán az ő szeme is segített kiszűrni a jót és ledvetni a rosszat. Ez nem te vagy, szokta mondani, s gyakran igaza volt: az a figura vagy kép nem az én világomat idézte. Véleményével közelebb kerültem igazi önmagamhoz. Amiből rám lehet ismerni. Csak rám. Nos, ifjú házasként szülővárosomba költöztünk, s máig itt élünk. A cserépkályhagyár

alkalmazottja lettem. Itt volt a munkahelyem, az utca túloldalán pedig a műtermem, az egykori kocsmahelyiségben, amely a cserépkályhagyár irodája volt. A „vendéglátó egység” elköltözött onnan és én kaptam meg.”

Pusmogták is a környéket jól ismerők, hogy no, hiszen, az ifjú művész úr szapora kocsmába járó lett.

Hatalmasat nevet.

„Tudod, miért? Mert annak idején Darabos Iván, a megyei pártbizottság első titkára, aki az iparművészeti iskola díszítő szobrász szakára járt, szerette magát szobrásznak láttatni, rábeszélte a cégem vezetőit, hogy adják át nekem a kocsmát műteremnek. Ott az Eötvös utca - Mártírok útja sarkán. Sokan ezt nem tudták, azt hitték, hogy fröccsözni járok oda, naponta tucatszor is. Tulajdonképpen boldog időszakomnak mondhatom ezeket az éveket, hiszen korlátlanul kiélhettem kísérletező kedvemem, kipróbálhattam különböző technikákat.”

Annyira, hogy még a tömegtermelésbe is beleadta alkotói önmagát. Például a kályhacsempéken megidézte a görög mitológia világát. De erre a mintára készült el a Don Quijote, a Filozófusok, a Sárkányölő, a János Vitéz.

„Igen, mert együtt dolgoztam a Miklosovits Lacival. Mázkészítő volt és kiváló rajzoló. Neves grafikus lett belőle Albertirsán. Neki mondtam először, hogy kitaláltam valamit: ha mértani és korongolt formákból lehet kerámiaszobrot létrehozni, miért ne lehetne ezek félmetszeteiből domborművet? Így jöttek létre az említett csempék. Volt ott más is. Egy alkalommal megjelent Vass Antal belsőépítész, volt főiskolai tanár, aki a kőbányai vásárváros pavilonjának burkolatát tervezte. Addig-addig biztatott, amíg elvállaltam 20.000 csonka gúla alakú külső idom legyártását. A cégnek szép bevételt hozott, én pedig kaptam 8.000 Ft jutalmat, a havi fizetésem négyszeresét. Közben édesapámmal közösen tanítottam is a gyár ipari tanulóit – így hívták hivatalosan az inasokat. Az én tantárgyaim a szakrajz és az anyagismeret volt, apámé a szakismeret. Itt, ebben a műhelyben készült el első jelentősebb munkám, négy négyzetméteres színes csempékésem, a balatonföldvári iskola falára, 1960-ban. Akkor még mázzal festettem. Aztán jött egy másik, a győri iskola megrendelése: János Vitéz, faliképen. Elkészítettem 10 négyzetméteres kartonra a tervet, kis tömzsi lovakkal. Nos, az elbíráló bizottság csak bírált, egyetlen elfogadó szó sem hangzott el. Fogtam magam, szépen összehajtogattam a papírt, s elköszöntem. Nyakasságomnak meg is lett az ára: 5 évig nem kaptam megrendelést.”

Ellenben szülővárosa 1961-ben megrendelte az ifjú keramikus első kiállítását, amelynek idős látogatói

elképedve találkoztak régi ismerőseikkel, a már említett fuvarossal és társaival. Azután viszont, kapott még annál is többet. Ugyanis 1968-ban a városi tanács kiutalta a Németh-családnak a Péterdombon épült műteremlakások egyikét a gyönyörű liget közepén, rálátással a Pipa-hegyre. Ott is hagyta a gyárat. Volt már hatalmas műterme, s egyre szaporodtak a megbízások, fölkerések is. Például Harkányból.

„Neki is láttam a Pákolitz István – a remek költővé érett Pécsi Gabi édesapjának – versére készült munkának, el is készítettem belőle néhány domborművet, már száradtak szépen, amikor meglátogattott szeretett tanárom, Borsos Miklós. Nagyon meg volt lepődve új megformálási módomon. Jókedvében ott helyben, a táblára felrakott és a következő reliefnek előkészített agyaglapra vésett egy rajtot. Hatalmas elismerésnek éreztem!”

Egymás után érték a sikerek. Tamás fia után 1968-ban megszületett a kislány is, aki Timea névre hallgat, és most Svájcban, Baselban elismert ötvösművész. Az első Országos Kerámia Biennáléről díjakkal tért haza. A lakással a város, a díjakkal a szakma ismerte el addigi munkásságát. Okkal érezhette, hogy a fazekas-keramikusból kezd beérni - kedvenc színeit idézve: mint a gabona, sárgulni - a művész. Érett bizony egészen 1970. április 4-ig, amikor is Munkácsy-díjjal tüntették ki. Június 20-tól pedig Németh János Zala megyét ábrázoló, égetett agyag térképét pillantotta meg az, aki átlépte a jugoszláv-magyar határt Rédcisnél. Még ugyancsak ebben az évben résztvevője volt a franciaországi Vallauris-ban két évente megrendezett nemzetközi kiállításnak – biennálénak – és ugyancsak nem kellett díj nélkül hazatérnie. A bíráló bizottság elnöke nem kisebb személyiség volt, mint Pablo Picasso.

„Ezt is, azt is a szakma elismerésének tekintettem, s ezért biztatásnak is. Úgy véltem, talán sikerült megtalálni önmagamat. Nem volt könnyű. Rögös volt az az út, amelyet kijelöltem magamnak. Nem csak a szigorú tartottam meg önmagammal szemben, de az örök kísérletező kedvet is. Közben pedig mázsaszám emelgettem az agyagot, a kész munkákat, amelyeket, a faliképek esetében, a helyszínre kellett szállítani, s odaerősíteni a falakra. Erre is ki kellett dolgoznom a magam módszerét. Bizony, nem adják ingyen a sikert, s ezt minden nap meg kellett tapasztalnom. Nem léptem én sem jobbra, sem balra, nem akartam én hasonlítani senkire sem. Úgy gondoltam, hogy amit én csinállok, az értelmes kubizmus, hiszen kubusokból állnak az alakjaim. Jó, jó, nem a hagyományos kubizmusról, nem az önmagáért való művészkedésről van szó, csak azért mondtam, hogy némiképp érzékeltessem

a módszerem lényegét. De a vörös kakasomat így raktam össze, mértani elemekből, már a főiskolán. Ezt csiszolgattam, alakítgattam, tökéletesítettem az évek folyamán, mert az alap már meg volt. Talán ezt vették észre azok, akik látták a kiállításomat 1969-ben a Képcsarnok Derkovits Termében, s akik a Munkácsy-díjat odaítélték. Szerencsémresokhíve volt akkoriban a magyar gyökerekhez visszanyúló alkotói elképzeléseknek. Ugyanekkor bemutatkozhattam a televízió Galéria című adásában is. Nagy szó volt ez, hiszen más tévéadást jószerivel nem is lehetett látni, csak ezt, tehát az egész ország fölfigyelhetett rám! Talán ennek is szerepe volt az említett díjban. Szegény édesapámat is sikerült nagyon boldoggá tennem. Édesapám kiváló rajzoló volt, szép rajzait ma is őrzöm. Az iparművészeti iskolára készült, de jött a korabeli gazdasági válság, s meghiúsult a terve. Akkoriban már sokat betegeskedett, de ezzel a díjjal fölvidítottam, s talán vissza is adtam valamit abból, amit tőle, s az ő révén a nagyapámtól kaptam. Hamarosan újabb, nagy munkára kaptam megbízást, s ezúttal szülővárosomtól. Elkészült a Szerdahelyi Karcsi tervezte fedett uszoda, s 25 négyzetméteres frízt kellett készítenem a bejárattal szembeni falra. A nyugati ablaksorból áradt be a fény, amelyet a víz még játékosan, örökmozgósan vissza is tükrözött. Nagyon jól érvényesül ma is a gömb, kúp, henger elemekből építkező, a víz és a mitológia világát megidéző munka.”

Ekkor már titkára volt a Magyar Képzőművészek Szövetsége Dél-dunántúli Területi Szervezetének,

Németh János:
Menekülés
Egyiptomba

Németh János:
Pihenő férfi és nő

melynek tagsága 1973-ban újjáválasztotta. Az új létesítményekbe kerülő alkotások minősítésével látta el érdekvédelmi szerepét. Az volt a fölfogása, hogy a városi-megyei középületeket helyi alkotók munkái díszítsék. Úgy gondolta – s ez akár ma is vezérelv lehetne –, ha a létesítmények összköltségének csak 1 százalékát fordítják erre, máris nyert ügyük van a képzőművészeknek.

Úgy lett, ahogyan mondta Németh János: egyre többen, mind többször fedezték föl. Katona Imre 1975-ben színes fotókkal illusztrált könyvecskét írt róla a Mai Magyar Művészet című sorozatban. „A rend ritmikája, a szerkezet, a törvényszerűség esztétikája, a szabályok szépsége – ez az, amit kifejezésre juttat. A művész állásfoglalásának érzelmi vetületét érezzük, az értelmes élet örömét” – írja a szerző, s hozzáteszi: „Művészete nem pusztán a látvány pillanatnyi erejével bűvöl el, hanem összefüggéseket közöl... Állatfigurái sommás megfogalmazásuk ellenére anatómiailag hitelesek, bár érződik rajtuk, hogy alkotójuk a népművészet hagyományain nevelkedett. Művészetén a göcseji fazekasság hatása is lemérhető.”

Ekkor már pontosan tucatnyi évszám sorakozik, jelezve kiállításainak, kitüntetéseinek sorát. Lássuk, honnan és hogyan indult Németh János önálló művészi pályája!

1960-ban részt vesz a IV. Országos Iparművészeti Kiállításon,
 1961-ben nyílt meg első kiállítása Zalaegerszegen,
 1962-ben önálló kiállítása Veszprémben,
 1962-ben második bemutatkozása Zalaegerszegen önálló kiállításon,
 1968-ban 3 díjjal tér haza a Pécsi I. Országos Kerámia Biennáléről,
 1969-ben egyéni kiállítása Budapesten és résztvevője az angliai Nottingham-ben, az NSZK-beli Rotenburgban és a fehéroroszországi Minszkben megrendezett nemzetközi tárlaton,
 1970-ben a pécsi II. Országos Kerámia Biennálé résztvevője és kitüntetik a Munkácsy-díj III. fokozatával,
 1971-ben eleget tesz a lettországi meghívásnak, s Vilniusban, majd az olasz Faenzai Nemzetközi Kerámia Biennálén láthatók a munkái, s megkapja a Biennálé diplomáját.
 1972-ben részt vesz a Siklósi Kerámia Szimpozionon és a Pécsi III. Országos Kerámia Biennálén,
 1973-ban gyűjteményes kiállítása nyílik, immár harmadjára Zalaegerszegen, majd kitüntetik a Szakszervezetek Országos Tanácsának művészeti díjával.
 1984-ben a Nemzetközi Kerámia Akadémia (I.A.C.) meghívására kiállítás sorozaton vesz részt munkáival az Egyesült Államokban (Seattle, Bellevue, Wenatchee).

Mindezt követte egy újabb könyv, Tüskés Tibor Műteremben című, 1978-ban megjelent kötete, amelyben Németh János együtt szerepel szeretett tanárával, Gádor Istvánnal, s Martyn Ferencsel. Olvassuk csak el, milyenek látta a szerző – korábban a Jelenkor folyóirat főszerkesztője – az akkor éppen 30 éves művészt, aki abban az évben kapta meg a Pro Urbe Zalaegerszeg elismerést szülővárosától. „Ugyanaz a nyílt tekintet, mint a fényképein. Keskenyre húzott szeme kéken villan: mintha puska célzógömbje mögül figyelne. Talán hátrafésült szőke haja teszi, hogy sokkal fiatalabbnak látszik koránál. Egész alakjában van valami állandó mozgékonyság, elevenség.”

Alighanem ez a vibráló természet, ez a mindig újra, többre kész fogékonyság lendítette előbbre és még előbbre, többre és magasabbra az eltelt 40 évben. Hogyan is írta ő maga 1984. november 30-án megnyílt kiállítása alkalmából, s amelyet az Olajmunkás című lap is megőrzött?

„Talán igényli még a zaklatott, elgépiesedett világ embere a kézművésseget. Az anyag, szépségét, melegét, varázsát. Nincs erőm a gonoszság elé tükröt tartani, inkább a terrakotta melegével, az agyagformák békéjével szeretnék figyelmeztetni.”

Akiknek a figyelmeztetést szánta, nem éltek behunyt szemmel. Zala megye elsőként tüntette ki a Megyei Alkotói-díjjal a megalapítás évében, 1977-ben. Az indokolás szerint többek között „korongolt kerámiaelemekből épített monumentális falikép kompozícióért”. Folyamatosan érlelődő alkotó tehetségét ezért ismerték el A Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze címmel, majd szeretett tanárának nevét viselő Gádor István-díjjal is. Természetesen nem került el a szülővárosa által adományozott díszpolgárság sem. Öröm volt nézni, ahogyan a 70. születésnapján a város három helyén megrendezett életmű-kiállításaira századnyi híve zárandokolt vele együtt a landorhegyi művelődési házból a Göcseji Múzeumba, majd a Városi Hangverseny- és Kiállítóterembe. Hivatalos és baráti felköszöntők kívántak neki további sikeres alkotói éveket.

Igazat szólta azok, akik ebből az alkalomból – mint Kő Pál és Szokolczay Lajos – rangján méltatták munkásságát a magyar kerámiaművészetben. Bizonyítja ezt, hogy a világon sok helyütt találkozunk műveivel, Canberrától Indián át Szombathelyig, és Zalaegerszegtől Finnorszáig, s 90 kiállításon mutatkozott be egyénileg vagy másokkal együtt. De bizonyítják ezt vendégkönyvei is. Egy időben a megye és a város hivatalos programontjává vált műtermének meglátogatása, így tehát számos ismert ember foglalt helyet a korong és a kiegészítő kemence melletti, rönkből faragott asztala körül, a báránnyal leterített lócákon. No és a sok művésznagyság! Keresztury Dezső atyai barátként, szinte otthon érezte magát itt. (Erről számos kis alkalmi verse tanúskodik.) Tatay Sándor, Takáts Gyula, Tüskés Tibor szintén gyakori látogatók voltak. Borsos Miklós, Somogyi József és Csekovszky Árpád a hazai szobrász- és kerámiaművészet kiválóságai sem kerültk el a háza táját. Olaszországból a kiváló szobrász, a hazajáró Tóth Imre - Amerigo Tot is idetalált. S a Kossuth-díjas színész, Sinkovits Imre ugyancsak feledhetetlen órákat töltött el Németh János társaságában. Erdélyből járt nála Kányádi Sándor is. (Csak betegsége akadályozta meg, hogy a 70. születésnapon az egyik kiállítás megnyitóján ne ő beszéljen.) A Kossuth-díjasok már megtalálták. A Kossuth-díj még nem.

Művei továbbra is világjárók. Vegyük a legutóbbiak egyikét, Zalaegerszeg lengyel testvérvárosában, Krosnában 2005. augusztusában és szeptemberében a Krosnói Kézműipari Múzeumban Tűzzel táplálkozó művészet címmel rendezték meg kiállítását, amely Krakkóban is bemutatásra került. Máig beleélő szavai idézik föl a napjainkban is dinamikus fejlődő kereskedővárosban lezajlott eseményt.

„Hogyan készültem föl erre a kiállításra? Az agyag törvényei szerint és a több évszázados magyar-lengyel barátság szellemében. Ez évben egy 100x150 cm-es, a lengyel-magyar barátságot, összetartást kifejező és Krosno főterén föllátható domborműre kaptam megbízást. Egy ilyen vagy egy Szala vármegyei koronaórzót, de akár egy kakast sem formázhatok pilinszka vékonyra, mert összerogyik. A cső többet bír a tömör rúdnál. Amikor korongozok, éppen ezért csöveket készítek, s ez még agyagból is érvényes. Gondolj ara, hogy a sípcsontunk is cső. Ellentétben a szobrásszal, akinél az agyag kiegészítő, nálam ez az alap, minden munkám lényegi anyaga. Mert az agyag a keramikusnál nem segéd-, hanem alapanyag, amely meghatározza a végső formát. Így válik a szobor, kerámia szoborrá. A szobraimat nem mintázom, hanem építem. A korong eszközével szeretném kifejezni a mondandómat térben és a fal síkján egyaránt. Nekem ez így ivódott a vérembe. Igaz, hogy eleinte köcsögöket, vázákat láttam, de az is mind így-úgy alakított cső, amely nem omlik össze, hanem tartja magát. Talán ezért is alakult ki később a magam alkotói módszere: cső formaelemek összeépítésével fogalmazom meg a mondókámat. Mert egy korszához is társulhat gondolat. Örülök, hogy testvérvárosunkban ezt meg is értették. A kézművesek szinte megdöbbenve szemlélték a munkáimat, hogy „nahát, mit nem csinált ez a magyar az agyagból!”

Többször elbeszélgettünk pályájáról, „gyökereiről”, míg ezek a „monológok” megszülettek. Az idő aztán hozott egy újabb elismerést: 2008. március 15. alkalmából kitüntették a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjével.

Műveinek központi motívuma a szétterülő, ágas-bogas életfa. Legyen ez további éveinek is jelképe. 75. születésnapja alkalmából további fáradhatatlan munkálkodást kívánunk neki, hogy tervei – melyek számosak, többek között állandó kiállításának berendezése – maradéktalanul megvalósuljanak.

(Lejegyezte és kommentálta: Ferencz e. Győző)